

Kata Vienontytär (Korhonen):

Peiliin katsomisen paikka, Ursulan tyttäret

Tornionlaakson paikallishistoriaa vaimoitten näkökulmasta

SISÄLLYS

Sinulle, joka luet

1. Henkilökuvia Tornionlaakson vaimoista kautta aikain

Phebe Fjellströmin mielikuva varhaisista Tornionlaakson naisista	
1.1. Katarina Ekvall: Tornioista Kolariin 1808	
1.2. Brita Ollintytär ja siskonsa Anne Kuttainen Sieppijärvellä	
1.3. Eeva Mikontytär Nuuksjärvi, ikivanhaa suomalaissukua saamelaismotiivilla	
1.4. Valpuri Pekantytär Kuru: Aalisjärveltä Altaan	
1.5. Eeva Antintytär Satta ja Norjan sukuhaara, U5b1b2	
1.6. Brita Laurintytär Moona Nykäinen Pudas: Tuo tullessa, vie mennessä	
1.7. Kaisa Antintytär Filppa sekä tyttäret Saara ja Sofia	
1.8. Kaisa-Kreetta Kangas Joonas: Joonan kylväjämuori	
1.9. Serafia Kristiina Moona eli Ruokojärvi eli Satta	
1.10. Laura Maria Satta Lainio.....	
1.11. Alma Vaattovaara Lindh	
1.12. Amanda Wiuhkola Äkäslompolo: rakkaudella Ylläkseltä	
1.13. Minda Liinanki Pykeijasta: Vanhat ihmiset ovat kiitollisia.	
1.14. Helena Vaattovaara elää erityisesti tyttäriinsään	
1.15. Maunun Aili ja Emil: Tornionlaakson lahja Finnmarkille.	
1.16. Sirkka Jaakonsaari Iivari: 90 vuotta 2018.....	
1.17. Aune Pasma Heikki perheineen: Pellikan Einin muistoissa.	
1.18. Piika Anna Maria Kristiinantytär Sirkka Kaartisista	
1.19. Lassila Niva eli Hakson Manti	
1.20. Saimi Koskenniemi Kakkinen	
1.21. Matematiikan lehtori Eila Jussi	
1.22. Katariina Vienontytär Korhonen, U5b1b2, Ursulantytär	

2. Tornionlaakson ensimmäisistä talonpojista, Tornionlaakson asuttajista

2.1. Hämäläiset kaikessa mukana	
2.2. Etelä-Pohjanmaa lähtöalueena edustaa nk. vanhempaa asutusliikettä	
2.3. Tornionlaaksonkarjalaisuus	
2.4. Pysyvä asutus Tornionlaaksossa 1543 Vahtolan mukaan	
2.5. Ketä olivat Ylitornion Kainuunkylän alkuperäisasukkaat?	
2.6. Uudisasutuksen synty Tornionlaakson järvikylään 1700-luvulla	
2.7. Peiliin katsomisen paikkoja.....	

3. Ihmisten Tornionlaaksosta, ja Kolarista

- 3.1. Geneettisestä sukututkimuksesta, Ursulan tyttäreltä (U5b1b2)
- 3.2. Alkuperä eli ketä olivat Tornionlaakson tekijät
- 3.3. Kiistoja, ristiriitoja, sitoumuksia
- 3.3.1. Avioeroja 1800-luvun tapaan
- 3.3.2. Käräjöinti, maanomistusolojen selvittelyt, isojako, lainhuudot
- 3.3.3. Isä ja veli antoivat takuut
- 3.3.4. Kulttuurierot tavallisin syy kiistoihin
- 3.4. Tornionlaakson vaikuttajanaistoista
- 3.4.1. Suomalaisen Naisliiton Tornion osaston yhdistysaktiivit olleet toimeliaita.
- 3.4.2. Mathilda Fogman: uskonsisar
- 3.4.3. Tietokantahanke Naisten Ääni jatkaa julkaisujen perinnettä
- 3.4.4. Hilma Laurila, Sieppijärven kansakoulunopettaja
- 3.4.5. Lottien kunniataulut ansaitsevat muistamiseen liittyvää vastuun jakamista, tarinoita
- 3.4.6. Kiltin tytön syndroomaa, vai ahdasmielinen Tornionlaakson ilmanala?
- 3.5. Työt, askareet, emännätjapiiat, rengit
- 3.5.1. Suurintyöllistäjä: talojaavioliitto
- 3.5.2. Yrittäjäyysjanaisyrittäjäyys
- 3.5.3. Naisopettajantyöjakiusat
- 3.5.4. Emäntiä, piikoja ja itsellisnaisia.....
- 3.5.5. Osuustoiminta, ja Pohjolan Osuuspankin Sieppijärven (entinen) konttori
- 3.6. Leikkiminen, urheilu, kättentaidot ja laulunlahjat
- 3.6.1. Leikkiperinnettä Pääskylän takaa
- 3.6.2. Urheilun satoa.....
- 3.6.3. Lapset, vanhemmat ja seuratyö
- 3.6.4. Järvikylien maastohiihtokeskus: puistohiihtäjien jälkipolville, seikkailuhiihtäjille
- 3.6.5. Kättentöitä ja perittyjä taitoja: Sonkamuotkan ja muitten yritystoimintaa
- 3.7. Parantajat, noidat ja muu kansanperinne.....
- 3.7.1. Parantamisen taito, kuoleman arkipäiväisyys
- 3.7.2. Kenellä noituuteen nojaavaa voimaa?
- 3.7.3. Kansanperinteen kerääjistä Samuli Paulaharju, ja Jenny. Arvid Oukkaa vähäsen . .

4. Kolarin vanhoista taloista ja suvuista

- 4.1. Kolarinsaaren kylä syntyy, A.D. 1586
- 4.2. Satan talokas, Juntti Martinpoika Sieppijärvi
- 4.3. Jokijalan tilasta syntyivät Jaako, Jokijalka, Pellikka, Kangas ja Kaasko
- 4.4. Kurut Sieppijärveltä: Kuru ja Rovannerä
- 4.5. Pajalan Pellikoita ja Sieppijärven rovalaisia, Kalle Lappea
- 4.6. Uusimaan tila Sieppijärvellä. Kulluvaara, Kurvander, Kallo, Uusimaa?
- 4.7. Iivarin perintötilan syntyvaiheista
- 4.8. Sieppijärven Mäki-Iivarin tarina
- 4.9. Pääskylä on Iivarin Einarin perintötilasta lohkottu tila
- 4.10. Ketä olivat Maria Hietanen Kobergin (s. 1837) tyttäret ja tyttären tyttäret?
- 4.11. Sieppijärven Kulluvaara

- 4.12. Mistä suunnasta Vaattojärvi sai Heikit, tulivatko isännät Pasmajärveltä ja Jarhoisista?
- 4.13. Ruokojärven kyläläisiä. Ja Juustovaaran.
- 4.14. Sieppijärven Kankaan tila
- 4.15. Kelontekemän Pulli Lassilasta isäntä Vaattojärven Nivalle

5. Tornionlaakson juurilla

- 5.1. Tornio perustettiin 1621.....
- 5.2. Tornionlaaksosta sanottua
- 5.3. Tornionlaaksosta tiedettyä
- 5.3.1. Lähteisiin perustuvaa tietoa rajanvedoista
- 5.3.2. Kyösti Julku ja kumppanit
- 5.3.3. Syvällisen lukutaidon tarve ja merkitys kasvavat
- 5.3.4. Ruotsin vallan aikaisia ruotusotilaita: Länsipohjan rykmentti
- 5.3.5. Suuri Pohjan sota ja Pultava, suurta tuhoa rintamalla, ja kurjuutta Tornionlaaksossa
- 5.3.6. Ruotusotilaiden merkitys Pellon Väylänmukan ja Naistenkankaan asuttajina
- 5.3.7. Julkistaminen tekee liputuspäiviin liittyvistä muistoista erityisiä
- 5.3.8. Suku- ja kyläkirjat parhaimmillaan tukevat toinen toisiaan
- 5.4. Koivumaa, Kolarin tornionlaaksolaisin kylä
- 5.4.1. Kuka Kolarista tietää, kuka Koijumaan muistaa?
- 5.4.2. Koivumaan uudisasutus
- 5.4.3. Miten Koivumaaksi on päästy?
- 5.5. Seurakunnat ja kirkonkirjat
- 5.5.1. Seurakunnat kahtia
- 5.5.2. Sukututkijoita ärsyttävät asiat ovat vanhaa arkistoperua.....
- 5.5.3. Sieppijärven rukoushuone eli Iisakin kirkko
- 5.6. Tornionlaakson kirjailijoista
- 5.6.1. Paula Vartiainen ja Kaisa Vilhuinen.....
- 5.6.2. Mona Mörtlund, Ann-Kristin Lundström
- 5.6.3. Martta Haatanen
- 5.6.4. Bengt Pohjanen, Hilja Byström
- 5.6.5. Mirjam Kälkäjä.....
- 5.6.6. Johanna Laitila, Lilium Regal
- 5.7. Tornionlaakson kulttuurihistoriasta

6. Tornion Lapista

Lähteet